

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. II. An Christus per opera, prioritate temporis vel naturæ præcedentia
unionem hypostaticam, eam promeruerit, vel saltem mereri potuerit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

menta naturæ vel artis operentur dispositivè ad effectum principalis agentis utroque modo; instrumenta tamen divinæ virtutis operantur dispositivè solum secundo modo, ut patet in Sacramentis, quæ ex virtutibus propriis nihil ponunt in anima dispositivè ad gratiam, sed solum habent aliquam actionem præviã, puta ablutionem, vel unctionem, qua sunt capacia & disposita ad recipiendam Dei motionem, per quam ad gratiam in anima producendam elevantur, ut in Tractatu de Sacramentis in communi fusiùs exponemus.

Disp. 3. art. 3. §. 4.

13. Denique non eget testimonium D. Thomæ de sumptum ex 4. sent. dist. 8. quaest. 2. art. 3. ad 3. ubi docet dari actionem instrumentalem ad transubstantiationem, & similiter potuisse dari ad formationem corporis Christi & conceptionem. Et addit, quod si in conceptione includatur unio, major difficultas fuit in conceptione Christi, quàm in transubstantiatione. Illa autem major difficultas (inquit Joannes à S. Thoma) est quoad actionem instrumentalem, de qua ibi erat sermo: Ergo illam negat D. Thomas pro unione hypostatica, licet concedat pro transubstantiatione.

Hoc, inquam S. Doctoris testimonium non premit nos, nec infirmat, sed potius confirmat nostram sententiam: non enim S. Thomas ibi negat absolute impossibilitatem actionis instrumentaliter productivæ unionis hypostaticæ, sed solum dicit majorem esse difficultatem in unione hypostatica, quàm in transubstantiatione, quod non assereret, si existimaret implicare contradictionem, quod datur actio instrumentaliter productivæ unionis hypostaticæ: quæ enim contradictionem involvunt, non difficulta, sed impossibilia dici debent.

ARTICULUS II.

An Christus per opera, prioritate temporis vel naturæ præcedentia unionem hypostaticam, eam promeruerit, vel saltem mereri potuerit?

§. I.

Duplici conclusione difficultas resolvitur.

14. Dico primò: Christus per nullam operationem, seu primi, seu secundi generis, unionem hypostaticam meruit.

Pro intelligentia hujus conclusionis, notandum est, duobus modis intelligi posse Christum unionem hypostaticam meruisse: Primò, ita ut asseratur, Christum priùs tempore quàm ejus humanitas Verbo uniretur, fuisse aliquandiu purum hominem, postea verò provecum fuisse ad dignitatem Filii Dei naturalis, ob merita. Secundò, ut asseratur Christum, quamvis ab initio productionis suæ semper potitum Verbi personalitate, eique unitam, tamen priùs naturæ, quàm humanitas ejus personalitate divina terminaretur, elicuisse actiones meritorias, quibus provelit ad unionem cum Verbo mereretur. Utrumque ergo modum promerendi unionem hypostaticam in hac conclusione excludere, & meritum tam tempore quàm naturæ præcedens unionem hypostaticam, Christo, vel humanitati ejus, denegare intendimus.

Et quidem quantum ad priorem sensum, res est certa de fide, nam asserere Christum per aliquod tempus, ante unionem cum Verbo, fuisse purum hominem, & in eo statu meruisse humanitati suæ

A unionem cum Verbo, hæresis fuit Nestoriani, propterea que S. Gregorius lib. 9. regilla 61. tradens Hibernis Episcopis professionem quam docendi essent emittere, qui è Nestorianismo ad Ecclesiam rediebantur, inter alia prædixit, ut docerentur Christum à primo momento conditionis suæ fuisse Deum.

Hunc etiam errorem variis in locis egregie refutat Augustinus, præsertim lib. de conceptione gratia cap. 11 ubi hæc scribit: Deum naturam naturam est animam rationalem, carnemque hominis Christi præcipit, susceptione singulariter mirabili, vel mirabiliter præcipit, ut nullius justitiæ suæ præcedentibus meritis, sed merito esset ab initio, quo esse homo capisset, ut ipse & Verbum sine initio est, una persona esset. Neque enim quoniam tantà hujus rei cæcus est ignorantia, ut auctorem tantum de Spiritu Sancto, & Virgine Maria filium hominis natum, per liberum tamen arbitrium bene merito, & sine peccato bona opera faciendo, Dei filium, resistentem Evangelio atque dicente, Verbum caro factum est. Nam ubi hoc factum est, nisi in unione virginali, unde fuit initium hominis Christi à quoque Virgine requirent, quomodo fieret quod per angelum nuntiabatur, Angelus respondit: Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obambret in te, propterea quod nasceretur ex te sanctum, vocatum filium Dei. Propterea, inquit, non propter opera, quæ nondum nati utique nulla sunt; sed propterea quia Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obambret tibi, quod nasceretur ex te sanctum, vocatum filium Dei. Ista navitas profecto gratuita conjuncta in unitate persona hominem Deo, carnem Verbo. Nam navitatem bona opera secuta sunt, non bona opera meruerunt. Quibus verbis S. Doctor dicit asserat, Christum non meruisse effici Filium Dei per opera arbitrii humani; sed jam ex utero, & ab ipsa conceptione fuisse Deum & hominem, ejusque humanitatem ad unionem hypostaticam cum Verbo elevatam.

In contrarium tamen objici possunt quædam Scripturæ loca, quibus videtur significari, humanitatem assumptam, fuisse divinitate innotuit, eamque accepisse propter merita, præsertim tempore aliquo ante unionem. Id enim videtur innuere locus ex Psal. 44. Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus oleo lætitiæ præ participibus tuis. Ubi unitas humanitatis per divinitatem, facta dicitur propter odium peccati, & justitiæ amorem, quibus eam promeruerit. Neque enim verba hæc accepti possunt de nuda unctione gratiæ sanctificati purè creatæ, cum eam Christus non habuerit et merito, utpote debitam unioni hypostaticæ, et modum proprietatis naturalis. Item cap. 5. Apoc. agnus qui occisus est, dicitur dignus accipere vitam & divinitatem, utique in præmium exceptæ mortis. Ergo Christus non fuit Deus in hac vita mortuus, sed post mortem obtinuit Deitatem hinc per meritum comparatam.

Verùm neuter locus probat intentum, nomenclus Psalmi, vel non debet intelligi de assumptione humanitatis ad Verbum, sed de gloria exultatione & exaltatione ac celebritate nominis; Christus ob merita passionis post resurrectionem concepit, vel si intelligatur de unctione humanitatis per Deitatem, seu unionem hypostaticam, particula propterea non denotat causam meritatoriam, sed finalem, ita ut sensus sit, Dilexisti justitiam & odisti iniquitatem, idque ut præstares, innotuit es à Deo oleo lætitiæ &c. Itaque non quia Christus dilexit justitiam, & odio habuit iniquitatem, facta

Ad hunc Deum, sed e contrario, diligeret iustitiam, & hominibus eam procuraret, posterque peccatum ita odisset, ut illud æquali satisfactione destrueret. inunctus est oleo laetitiae, & divinitas unguento in sua humanitate delibutus. Sic expositus locus ille proflus vacat difficultate. Et idem est de loco Joannis in quo, accipere divinitatem, non significat accipere unionem hypostaticam, sed manifestationem divinæ potentiae, virtutisque infinitæ præhabitæ, quæ tum demum prodita est, cum omnes adversarii subiecti sunt Christi pedibus, & nomen ejus exaltatum est super omne nomen: quam nominis celebritatem, beatus ille cæteris, agno occiso optabat, ut potestiores gloria, abjectionem anteriorem compendissent, & qui se humiliaverat, exaltaretur, ut ibidem explicat Hieronymus. Vel si ly accipere divinitatem, ad unionem hypostaticam referatur, hic locus intelligi debet de reunionem totius humanitatis cum persona Verbi, quæ in resurrectione facta est, & quæ infra dicemus) fuit veluti quædam restitutio unionis hypostaticæ, quam Christus per operam incarnationem subsequenter de condigno promeruit. De quo articulo sequenti §. 3. conclusio 4.

Quod verò per actiones in primo Incarnationis suæ momento prius naturâ elicitas, non mereretur Christus humanitatis suæ unionem cum Verbo, colligitur ex Augustino lib. 2. de peccat. meritis cap. 17. ubi hæc scribit: *Vitiorum vitium humorum causa, superbia: ad hanc contrahendam atque auferendam, talis medicina cœlestis datur, ad elatum hominem per superbiam, Deus humilis descendit per misericordiam, gratiam claram manifestamque commendans in ipso homine, quem tanta præcipuos suis charitate suscepit. Neque enim & ipse ita Verbo Dei conjunctus, ut ipsâ conjunctione unus Filius Dei, & unus idem ipse filius hominis fieret, præcedentium suæ voluntatis meritis fecit. Vnum quippe illum esse oportebat. Essent autem & duo, & tres, & plures, si hoc fieri posset, non per Dei proprium donum, sed per hominis liberum arbitrium. Hoc ergo præcipue commendatur, hoc in sapientia atque scientia thesauris in Christo absconditis, quantum existimare audeo, præcipue laudem & ascribitur. Ubi manifestissimè Augustinus, quæcunque Christi merita, etiam non nisi naturâ præriterit ademptionem unionis, excludit: hoc enim dicit spectasse Deum, cum Christum produxit, & humanitatem ejus Verbo univit, ut agnoscerent homines quomodo potestatem accepissent filii Dei fieri, nempe post præventionem placæ gratuitam, sicut filius naturalis ex pura Dei misericordia, & nullo suo interposito merito, unionem Verbi Divini cum humanitate sua est affecturus. At qui fides docet primam gratiam actualem quæ ad justificationem & filiationem Dei ad optivam disponitur, ex nullo merito nobis obtingere, sed divinitus ex pura misericordia conferri: igitur multò magis eminentissima illa gratia unionis, quæ est prototypum & primum exemplar omnium gratiarum, eodem modo obrigit Christo. Unde idem S. Doctor de prædestin. Sancti. cap. 15. præclarissimum lumen prædestinationis & gratiæ ipsi salvator, ipse mediator Dei hominum, homo Christus lesus, qui ut hoc esset, quibus tandem suis, vel operum, vel facti præcedentibus meritis natura humana quæ in illo est comparavit? Respondeatur quæso: ille homo, ut à Verbo Patri coeterno in unitate persona assumptus, prius Dei unigenitus esset, unde hoc meruit? quod est bonum qualescunque præstitit? quid egit ante, quid cre-*

didit, quid petivit, ut ad hanc ineffabilem excellenciam perveniret?

Ratio etiam suffragatur: Nam omne meritum in aliqua operatione fundatur: Sed nulla operatio de facto fuit in Christi humanitate prius naturâ quàm esset assumpta à Verbo: Ergo nec ullum meritum. Major patet, Minor probatur. Nulla operatio potuit esse in Christi humanitate prius naturâ quàm esset subsistens, cum actiones sint suppositorum seu subsistentium, ut tradunt Philosophus 1. metaph. cap. 1. Damascenus lib. 3. de fide cap. 15. & D. Thomas infra quæst. 19. art. 1. ad 3. & ad 4. Sed humanitas Christi per assumptionem ad Verbum Divinum effecta est subsistens, cum in ea non sit, neque fuerit alia subsistentia, præter subsistentiam Verbi Divini: Ergo nulla operatio de facto fuit in Christi humanitate prius naturâ quàm esset assumpta à Verbo.

Confirmatur: Ad meritum sive de condigno sive de congruo, exigitur sanctitas operantis: Sed Christi humanitas prius naturâ quàm uniretur Verbo, caruit sanctitate, cum substantiali, ut patet, tum accidentali, quæ omnis in Christo ab unionem derivata est: non igitur prius natura quàm uniretur, humanitas ejus de condigno vel de congruo meruit unionem.

Dico secundò: Per opera prioritate temporis antecedentia unionem hypostaticam, non potuisse humanitatem Christi de potentia absoluta condignè mereri Incarnationem, bene tamen de congruo.

Prima pars probatur manifestè ratione: Etenim opera antecedentia unionem humanitatis ad Verbum, non essent infiniti valoris, cum non procederent à supposito divino, ex quo solum potest in opera humanitatis infinitus valor derivari, sed ab humanitate in supposito creato subsistente: At solum opus valcris infiniti potest esse meritum de condigno Incarnationis: sicut sola satisfactio valoris infiniti potest esse condigna & æqualis offensæ contra Deum commissæ, ut disp. 3. fusè ostendimus: Ergo implicat humanitatem Christi per opera prioritate temporis antecedentia sui unionem ad Verbum, eam de condigno promereri.

Secunda etiam pars patet, nam potuit humanitas Christi prius tempore produci quàm uniretur ad Verbum, & in supposito sibi connaturali subsistere, sicque subsistens, opus supernaturale elicere ordinatum ad Incarnationem merendam: At licet in tali opere non esset condignitas ex defectu æqualitatis, reperiretur tamen congruitas in ordine ad unionem humanitatis ad Verbum, cum ad congruitatem meriti non requiratur æqualitas inter meritum & præmium, sed sufficiat amicitia cum Deo, unde infra dicemus, SS. Patres qui Incarnationem præcesserunt, per orationes & sancta desideria, eam meruisse de congruo: Ergo de potentia absoluta, potuit humanitas Christi per opera prioritate temporis unionem hypostaticam antecedentia, eam de congruo promereri.

Dico terciò, humanitatem Christi, etiam de potentia absoluta, non potuisse mereri Incarnationem, de condigno vel de congruo, per opera prioritate naturæ illam antecedentia.

Hæc conclusio intelligi debet de humanitate Christi ut assumpta à Verbo, si enim fuisset prius alteri personæ increatæ, aut subsistentiæ Dei absolute unita, potuisset absque dubio mereri Incarnationem.

De in Verbo

tionem cum Verbo, etiam de condigno, ut patebit A
ex infra dicendis.

Sic ergo intellecta conclusio probatur ratione
fundamentali, Implicat humanitatem Christi me-
reri unionem cum Verbo, per illum actum quem
repugnat procedere ab humanitate, nisi unita
Verbo, quia principium meriti non potest cadere
sub merito: Sed impossibile est aliquid actum
meritorium procedere ab humanitate Christi, nisi
ut unita Verbo. Ergo implicat humanitatem Chri-
sti mereri unionem cum Verbo per opera illam
præcedentia, Major patet, Minor probatur. Impo-
ssibile est humanitatem Christi aliquid actum eli-
cere, nisi ut prius unitam alicui subsistentiæ: Sed ex
suppositione quod talis humanitas non præsupponat
personalitati Patris, vel Spiritus Sancti, aut
subsistentiæ absolutæ, non est alia personalitas vel
subsistentia, cui possit intelligi unita, quam subsi-
stentia Verbi: Ergo ex illa suppositione, (ex qua so-
lum, ut supra diximus, procedit nostra conclusio)
impossibile erit humanitatem Christi operari, nisi
ut prius unitam Verbo. Major probatur: Sicut exi-
stentia est conditio indispensabiliter requisita ex
parte efficientis ad operandum, ita & subsistentia
ex parte naturæ substantialis operantis, quia subsi-
stentia, vel est ipsamet existentia, vel quid essentia-
liter & necessario præsuppositum ad existendum,
unde est axioma tritum, *actiones sunt suppositorum*: &
cum hic ordo inter operationem & existentiam, ac
subsistentiam, sit intrinsecus & essentialis, non po-
test à Deo immutari.

24. Dices, Subsistentiam esse conditionem merè
concomitantem, & non necessariò & per se prære-
quisitam in natura ad operandum, sed sufficere per
ordinem ad potentiam Dei absolutam, ut opere-
tur, quod sit singularis, & existens; unde cum huma-
nitas Christi in priori naturæ ad unionem ad Ver-
bum sit singularis, & existens, potest, per ordinem
ad potentiam Dei absolutam, unionem hypostaticam,
per actus in illo priori naturæ ab ea elicitos
promereri.

25. Verùm hæc responsio non enervat vim argu-
menti propositi: Nam præterquam quod falsum est
quod humanitas Christi habuerit esse existentiam,
priusquam uniretur Verbo, quia (ut infra osten-
demus) non existit nisi per increatam Verbi Divi-
ni existentiam, argumentum factum efficaciter probat
subsistentiam esse per se prærequisitam in natu-
ra ad operandum, eò quòd operatio essentialiter
præsupponat complementum substantiale: Ergo
implicat humanitatem operari, nisi ut subsisten-
tem, subindeque subsistentia per se ad operationem
prærequiritur. Quod maximè urget in sententia
Divi Thomæ, docentis existentiam esse ultimam æ-
qualitatem essentia, ab illa distinctam; cum enim
evidens sit non posse naturam operari, nisi habeat
existentiam, à fortiori impossibile erit eam agere,
nisi ut habeat subsistentiam.

§. II.

solvuntur objectiones.

26. Objicies primò contra istam conclusionem: Ac-
cidents potest conservari sine subiecto, & sine
ipso operari, ut patet in mysterio Eucharistiæ; Ergo
etiam potuit humanitas Christi prius produci &
conservari à Deo sine aliquo supposito, & sic con-
servata operari meritorie, mediante gratiâ sibi cõ-
municatâ, & per actus illos gratiâ informatos, unio-
nem hypostaticam de congruo saltem promereri,

Respondeo, negando consequentiam & prin-
cipium: Ratio discriminis est, quia existentia accidentis
immediatè afficit ejus essentiam, non autem natura
ante subiecto, licet existentia ejus conservatio
dependeat à subiecto: At verò existentia substantiæ
non afficit illam immediatè, sed mediante subsi-
stentiâ, per quam natura fit proximè susceptiva exi-
stentiæ; unde sicut nulla natura potest sine existentia
Deo conservari, ita nec sine aliquo supposito. Ad
quod accidens à subiecto separatum, prius in-
gigitur existens per se, quam operans, ex eo quòd
pedi tā in hærentiâ per modum existendi per se
portet quod talis modus essendi per se antecedeat
operationem, quam antecederet in hærentia, ita
ser: Ergo similiter, quia subsistentia propria huma-
nitas Christi antecederet ejus operationem, ita
esset, eò quòd complementum rei in proprio
substantiali, necessariò præcedat operationem, &
portet quòd si supernaturaliter suppleatur
complementum naturale per divinam personam
tem, prius sit naturam assumptam subsistere
stentiâ illâ divinâ & increatâ, quam operari.

Objicies secundò: Actus supernaturalis prome-
dens à gratiâ habituali, & antecedens in aliquo
priori naturæ unionem cum Verbo, potest esse
meritorius, saltem de congruo, talis unionis. Sed
quamvis in humanitate Christi omnis actus
naturalis quam supernaturalis procedat à Verbo
Verbi, adhuc tamen potest intelligi in aliquo
priori naturæ actus supernaturalis antecedens unionem
hypostaticam. Ergo & actus meritorius illius, lo-
tem de congruo. Minor videtur manifesta, nec
enim mirus dependet in Angelo & primo homi-
ne primus actus charitatis à gratiâ habituali in ge-
nere causæ efficientis & materialis receptivæ, quæ
dependeat à actus humanitatis Christi à Personâ
Verbi, & tamen communiter docetur in Scholâ
D. Thomæ, quod in genere causæ materialis dis-
positivæ, primus actus charitatis in Angelis & pri-
mis parentibus, gratiam habitualem præcessit. Er-
go & c. Major verò suadet, quia ad merendum
de congruo unionem hypostaticam, nihil aliud re-
quiritur, saltem necessario, quam actus supernatu-
ralis à gratiâ procedens, antecedens illam in aliquo
priori naturæ: quod enim non exigatur antecessio
temporis, patet in eo qui per actum charitatis, me-
ritum ut octo mereatur augmentum habitus, nec
enim in eodem instanti temporis est meritum ad
præmium, & meritum tunc sola prioritate naturæ
præmium antecedit.

Respondeo, negando Majorem, ad probationem
dicatur, præter illas condiciones requiri ad hanc
merendum unionem cum Verbo, quòd actus me-
ritorius non procedat ab humanitate, ut unita Ver-
bo; unde sicut de actu quo Angelus & primus ho-
mo se disposuerunt ad gratiam in primo instanti
collatam, non potest dici quod fuerit meritorium
gratiæ ad quam disponebat, ne principium meriti
dicatur cadere sub merito, (sed tantum alterius
præmii, scilicet gloriæ: ita quamvis daretur huma-
nitas Christi se disposuisse ad gratiam unionis
per actum charitatis in primo conceptionis mo-
mento elicito (quod tamen admittendum non
est) adhuc tamen non posset ille actus esse meri-
torius, etiâ de congruo, unionis cū Verbo: quia pro-
cederet ab humanitate, ut unita verbo, & principium
meriti non potest cadere sub merito.

Ex dictis inferes, Incarnationem, non proce-
dit unionem humanitatis ad aliquam ex divinis
personis in communi & vagè sumptam, sed pro-
portat unionem humanitatis ad secundam
Trinitatem

Ternitatis personam, potuisse, de absoluta Dei potentia, cadere sub merito, etiam de condigno. Nam potuit de potentia absoluta humanitas prius tempore produci, & Personæ Patris unitæ, sicq; producta & unita operari ex intentione merendi unionem ejusdem humanitatis ad secundam personam Trinitatis: At in opere sic elicto, & ad præmium ordinato, sufficiens reperiretur condignitas respectu unionis ejusdem humanitatis ad Verbum, cum esset infiniti valoris ex infinita dignitate personæ Patris operantis ut quod: Ergo sumpta Incarnatio pro unionem humanitatis ad secundam Trinitatis personam, potuit de potentia absoluta cadere sub merito condigno operum antecedentium.

A non implicantia meriti Incarnationis per opera subsequenta, non rectè inferitur, quod illa foret de facto horum meritorum præmium. Hæc ergo ratione prætermittit.

Probatur conclusio ratione fundamentali. Principium meriti non potest cadere sub merito operis precedentis ab ipso: Sed unio hypostatica est principium omnis meriti: Ergo non potest cadere sub merito alicujus operis precedentis à Christo. Minor patet, nam principium operum Christi non est ipsa humanitas, sed suppositum Christi, quod est suppositum Verbi Divini unitum ipsi humanitati. Major verò docetur à Thoma hic art. 11. & quest. 29. de verit. art. 9. in corp. & passim usurpatur à Theologis, qui ex illo principio inferunt in tractatu de gratia, hominem non posse mereri primam gratiam, quia talis gratia est principium & prima radix totius meriti.

Confirmatur: Meritum pollet vi quadam morali attractivâ præmij: Sed nullâ ratione fieri potest ut idem seipsum attrahat: Ergo impossibile est ut idem sit meritum sui ipsius, atq; adeo etiam implicat ut idem sit meritum sui principij: Quo habet vim merendi, quia quod est causa efficiens, est causa causati.

Huic efficacissimo argumento in primis respondent Aversarij, distinguendo Majorem, illamq; concedendo de lege ordinata Dei, & attentis rerum naturis, & negando de potentia absoluta & extraordinaria. Unde dicunt quod licet Incarnatio non potuerit esse præmium meriti operum precedentium ab ipsa, de lege ordinaria, & attentâ rei naturâ, bene tamen de potentia absoluta & extraordinaria.

Sed contra primò, Esto causa efficiens moralis meriti, possit aliquo modo cadere sub merito, unde antiqui Patres, ut infra ostendemus, per ipsam gratiam obtentam in vi meritorum Christi, Incarnationem de congruo meruerunt: tamen principium formale meriti non potest, etiam de potentia absoluta, sub merito cujus est formale principium cadere: Sed Verbum ut unitum humanitati est principium formale meriti precedentis ab humanitate, cum à Deitate unita, ut à forma, valorem meritorum recipiat: Ergo Incarnatio nec de potentia absoluta potuit cadere sub merito operum precedentium ab ipsa. Minor est certa, & patet ex dictis supra disp. 4. cum de valore satisfactionis Christi agebamus. Major probatur: Si principium formale meriti possit esse ejusdem meriti præmium, sequeretur tale meritum seipsum ut meritum mereri: Sed hoc repugnat, idem namq; à se ipso dependere non potest, nec per consequens meritorie causari, nec remunerari seipso: Ergo & illud. Probatur sequela: Meritum formæ est etiam meritum effectus formalis formæ, sicut causa efficiens formam, efficit etiam ejus effectum formalem: Ergo si opus meritorium, formam à qua desumit valorem, & in ratione meriti formaliter constituitur, mereri potest, etiam poterit mereri seipsum, quatenus est meritum, & seipso remunerari.

Secundò, Meritum operationum Christi, respectu unionis humanitatis ad Verbum, vel est juxta inclinationem intrinsecam gratiæ unionis vel supra illius inclinationem? Si primum, tale meritum miraculosum non erit, sed Christo conaturale. Si secundum, implicat quod illam de condigno mereatur; meritum enim de condigno non excedit terminum inclinationis intrin-

ARTICULUS III.

De Christo per opera subsequenta Incarnationem, eam mereri potuerit?

Affirmant Suarez hic disp. 10. sect. 4. ubi distinguit inter intentionem seu prædestinationem Incarnationis, & ejus executionem, & ait Incarnationem, prout est in æterna Dei prædestinatione, non potuisse cadere sub meritum Christi, quia ante prædestinationem quæ fuit primus actus, & causa Incarnationis, non potuit præcedere neq; prævideri à Deo aliquo actio Christi, cujus inveniuntur decerneretur Incarnatio: at ut executionem potuisse cadere sub Christi meritum, quia ante executionem ipsius Incarnationis, jam prævidebantur futura Christi merita, sicut & ipse Christus, ex vi illius primi decreti quo per modum intentionis Deus Incarnationem voluit. Idem docent Ruiz disp. 6. de prædestin. sect. 2. num. 15. & Coninck. disp. 8. de actibus supernat. dubio 7.

S. I.

Conclusio negativa statuitur.

Deo tamen Christum per actus subsequentes unionem, & à Verbo ut unito humanitati procedentes, neq; de condigno, neq; de congruo potuisse mereri Incarnationem.

Hanc conclusioem probant aliqui hoc discursu. Si opera subsequenta Incarnationem possente de potentia absoluta esse merita condigna illius, sequeretur Christum illam meruisse de facto: Sed hoc non est dicendum, ut patet ex dictis articulo precedenti: Ergo nec illud. Sequentiam Majoris sic probant: Omnis excellentia & dignitas quæ potuit communicari Christo, de facto fuit ei communicata: Sed habere aliquid ex merito, nobilius & præstantius est, quàm habere sine merito, ut docet D. Thomas infra qu. 19. art. 7. & rationem assignat, nam qui habet aliquid per meritum, habet illud quodammodo per seipsum; qui autem sine merito, habet illud per aliud: nobilius autem est habere aliquid per seipsum, quàm habere per aliud: Ergo si Christus potuit mereri unionem cum Verbo, per opera illam subsequenta, sequitur quod de facto eam meruit. Ita Alvarez hic disp. 16.

Verum hic discursus non videtur efficax, quia ut ostendimus infra, cum agemus de merito Christi potuit Christus de potentia absoluta beatitudinem animæ habitam ab initio conceptionis de condigno mereri, & tamen illam de facto non meruit, ut ibidem dicemus: Ergo ex